

Mesto Prešov
Odbor hlavného architekta
Jarková 24, 080 01 Prešov

Hodnotenie poroty

„Revitalizácia parku na Masarykovej ulici v Prešove“

12. 12. 2025

HODNOTENIE POROTY

verejnej anonymnej jednokolovej krajinársko-architektonickej súťaže návrhov „Revitalizácia parku na Masarykovej ulici v Prešove“, konaného dňa 12.12.2025 od 9.00 do 17.00 hod. na MsÚ v Prešove, Jarková 24, zasadačka MsZ.

1. Označenie názvu a druhu súťaže

Názov súťaže:

Revitalizácia parku na Masarykovej ulici v Prešove

Druh súťaže

Podľa účelu: **projektová**

Podľa okruhu účastníkov: **verejná-anonymná**

Podľa predmetu súťaže: **kombinovaná, krajinársko-architektonická**

Podľa priebehu súťaže: **jednokolová**

Podľa záväznosti pre verejného obstarávateľa: **rozhodnutie poroty je pre vyhlasovateľa záväzné**

1. cena – Návrh K

Porota udelila 1. cenu návrhu K pre jeho **zrelý, kultivovaný a nepreskriptívny koncept**, ktorý citlivo rozvíja charakter opustenej záhrady a pracuje s minimálnou mierou formálnych zásahov. Komunikačné plochy sú vnímané skôr ako prirodzené stopy v priestore než ako striktné definovaná sieť, čím návrh podporuje autentický parkový charakter a spontánne využívanie územia.

Za mimoriadne hodnotnú porota považuje **otvorenosť návrhu voči budúcim zmenám**, jeho adaptabilitu a schopnosť reagovať na nepredvídateľné okolnosti realizácie bez straty základných kvalít. Pozitívne je hodnotené aj citlivé riešenie hrany parku pri Masarykovej ulici, kde návrh zachováva väčšinu existujúcich drevín a vytvára plynulý prechod medzi mestským bulvárom a parkovým prostredím (vrátane väčšieho podielu štrkového povrchu ako „mäkkého“ prechodového prvku).

Porota zároveň upozorňuje na potrebu preveriť, **ako je návrh „nalaminovaný“ na železničnú hranu** – vníma ju miestami ako príliš natlačenú. Do odporúčaní pre ďalší stupeň porota výslovne uvádza **zváženie umiestnenia pergoly (pergola č. 2) priamo na hrane železnice – prípadne aj otázku, či má byť vôbec realizovaná** – najmä vzhľadom na možný konflikt s existujúcimi stromami (v diskusii bol spomenutý veľký dub v kontakte s navrhovaným prvkom).

Návrh je ocenený aj pre **kvalitný výtvarný výraz „nedopovedanosti“** a pre primeraný, neinvazívny prístup k bodovým prvkom, ktoré dopĺňajú charakter a pamäť miesta. Porota vníma pozitívne aj to, že návrh vytvára priestor pre budúce uplatnenie ďalších umeleckých diel.

Ako technické odporúčanie porota uvádza potrebu preveriť riešenie komunikačných povrchov: ak je štrk uvažovaný ako hlavný povrch pohybu, musí byť **konštrukčne a technologicky navrhnutý tak, aby bol komfortný a prístupný aj pre kočíky a osoby so zníženou mobilitou** (t. j. nie „štrkový mulč“), pričom ide o úpravu realizovateľnú bez narušenia základného konceptu.

2. cena – Návrh J

Návrh J porota ocenila najmä pre **výrazný a architektonicky kvalitne spracovaný vstupný pavilón**, ktorý formuje čitateľný mestský priestor a posilňuje identitu Masarykovej ulice.

Pozitívne je hodnotené aj rozvíjanie existujúcej vegetačnej štruktúry, zvýraznenie reliktu pôvodnej kompozičnej osi a práca s centrálnym chodníkom.

Ako problematické porota vníma miestami **nadmernú formalizáciu aktivít**, ktorá oslabuje prirodzený charakter územia. Zásadná výhrada smeruje k **nevhodnej druhovej skladbe vegetácie**, vrátane použitia inváznych druhov, ktoré nezodpovedajú požiadavkám na riešenie.

Porota si zároveň cení, že návrh veľkú časť plochy parku navrhuje v rešpekte k pôvodnému tvaru parku čitateľnému z historických máp a že podporuje to, čo porota považuje za najcennejšie – **bujnú vegetáciu**, ktorú návrh nenarušuje.

Okrem revízie vegetácie by porota odporúčala prehodnotiť **materiálové riešenie dreveného vstupného prvku** – v diskusii zaznelo, že drevo svojou masívnosťou a záberom celej šírky pozemku pôsobí paradoxne príliš tvrdo/silno a „odťahuje pozornosť na seba“, pričom zostáva nejasné, ako presne je prvok prevádzkovo riešený a ako sú riešené detaily.

3. cena – Návrh C

Návrh C pracuje s výrazným výtvarným gestom v podobe **kontinuálnej sedílie/lavičky**, ktorá pozdĺžne prepája celé územie parku a vytvára silný identifikačný prvok. Porota oceňuje snahu o procesné uvažovanie a o vytvorenie priestoru, ktorý nie je striktne determinovaný jedným finálnym stavom – v porovnaní s preskriptívnejšími návrhmi pôsobí otvorenejšie a umožňuje ďalší vývoj.

Za slabinu porota považuje, že priestor je doplnený **neúplne logickou prevádzkou bočných trás** a nadväzujúcej výsadby, ktorá v celkovom výraze pôsobí schematicky. Zaznel aj zásadný rozpor: na jednej strane návrh deklaruje „proces“, na druhej strane sú architektonické detaily spracované s vysokou mierou konečnosti a generickosti – procesné uvažovanie sa nepremieta do architektonickej vrstvy.

Porota tiež uvádza, že návrh nadväzuje na aktuálnu situáciu parku (kde príroda „vzala späť“ stratenú mestskú tvrdosť), no pri detailnejšom pohľade výsadba a prezentované atribúty (napr. „riadená sukcesia“) nie sú presvedčivo podložené a nezhodujú sa s vizualizáciami a špecifikami.

Prvá odmena – Návrh A

Porota ocenila predovšetkým ambíciu návrhu A pracovať s modeláciou parku v kontexte možných budúcich fáz, vrátane uvažovania o širšom „veľkom parku“ a prechodových územiach. Pozitívne je vnímané asymetrické vyosenie hlavnej nástupnej a kompozičnej osi, ktoré smeruje viac do stredu pomyselného širšieho celku.

Ako problematické porota vníma vnútorné napätie konceptu: na jednej strane sa priestor uvoľňuje posunom osi na okraj, na druhej strane je následne opäť „zaplnený“ vlastnými fragmentmi a paralelnými lineárnymi väzbami, čo pôsobí miestami nejednoznačne.

Pozitívne je hodnotené umiestnenie prevádzkového kiosku do miesta kríženia kompozičných línii (tradičné/antické komponovanie priestoru), zároveň však porota konštatuje, že **celá situácia je do veľkej miery fiktívna vo vzťahu k existujúcemu stavu** a pôsobí neadekvátne pre reálnu prevádzku. Ako príklad bol uvedený formálny prvok kruhového svietidla, pri ktorom porota vyjadruje pochybnosť o realizovateľnosti a prevádzkovej primeranosti.

Druhá odmena – Návrh L

Návrh L porota hodnotí ako pomerne zrelý, s ambíciou pracovať s **gradientom priestorovej hierarchie zelene** a so snahou stanoviť čitateľné smery pohybu a ponúknuť užívateľom

viacero polôh pobytu v parku. Porota oceňuje, že komunikačná sieť môže byť v zásade adaptibilnejšia než striktné geometrické riešenia.

Zároveň však porota pomenúva viacero zásadných slabín a protirečení: gradient je podľa diskusie „otočený naopak“ (v spodnej časti prázdnejšie, v hornej plnšie), návrh miestami príliš formálne akcentuje centrálnu os v kombinácii s deklarovanou neformálnosťou a objavujú sa grafické aj obsahové nejasnosti (napr. prekryvanie vrstiev – chodník aj stromy „cez seba“).

Porota vníma, že nevýhodou návrhu je súbor protichodných rozhodnutí: na jednej strane neformálnosť, na druhej okamžitá „striktná formalita“ prvkov. Ako osobitný problém bola pomenovaná spodná časť územia – kontrast voči vstupnému pavilónu, ktorý podľa diskusie „vizuálne zatvára park“, a najmä **pódium** ako nelogický prvok („nelogická formálna hra“) bez zrozumiteľnej funkcie.

Ostatné návrhy

Návrh B

Návrh je postavený na príliš formálnom stvárnení neexistujúcej siete chodníkov. Porotu nepresvedčila skladba dizajnu a drevín, najmä výrazný prvok „kladiny“, ktorý nejasne definuje priestor a účel parku; v diskusii zaznela aj pochybnosť o čitateľnosti prvku (kladina vs. „lavica“).

Návrh D

Porota uvádza, že návrh je možné čiastočne pochváliť za uvažovanie o cestnej/komunikačnej sieti. Zásadným nedostatkom je však **posunutie ťažiska riešenia na iný pozemok mimo parcely určenej na realizáciu**. Porota pripomína, že rozsah realizácie bol opakovane zdôraznený aj v odpovediach na otázky účastníkov. V dôsledku toho ide o zásadné nepochopenie zadania; v diskusii boli spomenuté aj nekonceptné prvky a nápisy pôsobiace mimo rámca riešenia (napr. „spirituál“, „vesmír“, „Solivar amfiteáter“).

Návrh E

Príliš schematické geometrické rozčlenenie parku nezodpovedá účelu, funkcii ani kontextu miesta. Porota negatívne hodnotí veľkú redukciu zelene v prospech rozsiahlych spevnených plôch, ktorá sa mýli očakávaniam revitalizácie parkového prostredia.

Návrh F

Návrh pomerne dobre artikuluje funkčné rozdelenie parku, no zároveň veľmi intenzívne vnáša spevnené plochy, čím priestor príliš formalizuje na úkor prírodného a historického charakteru. Porota uvádza, že navrhnutá chodníková sieť pôsobí nelogicky (hoci môže byť čitateľná, je nelogická) a že umiestnenie pavilónu v spodnej časti priestoru je charakterom nepresvedčivé.

V diskusii zaznelo, že porota nemá výhradu k pavilónom ako takým (objavujú sa aj vo víťazných návrhoch), avšak v tomto prípade pôsobí architektúra pavilónu „schématicky“ a vo vzťahu k pamiatkovej rezervácii/ochrannému pásu príliš neformálne až dočasne.

Návrh G

Návrh je do veľkej miery postavený na invazívnom stupni betónových prvkov (chodníky, múry), ktoré potláčajú prírodný aspekt historickej záhrady. Porota ho zároveň vníma ako programovo preťažený.

Návrh H

Návrh (podobne ako E) stavia na veľmi schematickej geometrizácii chodníkov, ktorá pôsobí nepresvedčivo vo vzťahu k miestu a jeho odkazu.

Návrh M

Návrh nie je vyslovene „zlý“, avšak porota konštatuje, že sa míňa účelom. Jasný geometrické členenie je príliš formálne a zväzuje malý priestor záhrady. Návrh pôsobí genericky („mohlo by to byť kdekoľvek“) a podriadenie priestoru športu vrátane umiestnenia športovísk v prostredí mestského parku porota považuje za nevhodné.

Návrh N

V konkurencii ostatných návrhov trpí slabou čitateľnosťou, absenciou detailu a absenciou rozpracovaného krajinného riešenia; pôsobí prevažne ako schéma.

Návrh O

Pozitívom návrhu je ambícia vniesť do priestoru identitu (názov/pomenovanie podľa T. G. Masaryka) a uvažovanie o umiestnení umeleckého diela v hlavnom poli priestoru. Porota však uvádza, že citácia kruhového usporiadania parku z 50. rokov 20. storočia nepôsobí presvedčivo vo vzťahu k navrhovaným intenzívnym funkciám (detské ihrisko, veľká piazzeta), ktoré priestor zbytočne preťažujú. Zároveň bola kriticky hodnotená formálnosť a predimenzovanie vstupného gesta; v diskusii zaznelo, že ak by išlo o menší pavilón zvyšujúci použiteľnosť parku, mohlo by to byť prijateľnejšie, avšak v navrhnutej podobe pôsobí gesto prehrane.